

УДК: 342.7

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-3\(45\)-1384-1396](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-3(45)-1384-1396)

Коваленко Інна Анатоліївна кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри приватного та публічного права, Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0001-7595-777X>

ЗАЛУЧЕННЯ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ДО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ДЛЯ ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ

Анотація. Актуальність теми статті зумовлена спостереженням збільшення випадків булінгу в загальноосвітніх навчальних закладах. Така ситуація зумовлена низкою факторів, серед яких основними є дискримінація серед дітей та їх агресивність.

Суб'єкти, які здійснюють запобігання явищу булінгу, представлені на різних рівнях, що ускладнює визначення їх точної кількості, адже кожен окремий випадок може залучати додаткових суб'єктів запобігання щодо цього процесу. Всі ці суб'єкти перебувають у постійній взаємодії, яка може відбуватися як у вертикальній, так і в горизонтальній площинах. Дослідники визначають значну кількість підходів до класифікації суб'єктів запобігання булінгу. При цьому окремі аспекти взаємовідносин між ними регулюються нормативно-правовими актами, тоді як інші базуються на загальноприйнятих моральних принципах. Ефективність координації їх діяльності залежить від багатьох умов, серед яких ключовим слід вважати чітке нормативне закріплення їхніх повноважень.

Одним із ключових суб'єктів у запобіганні булінгу виступає Національна поліція України разом із її територіальними органами. Відповідно до статті 1 Закону України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року № 580-VIII, Національна поліція є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує охорону прав і свобод людини, протидію злочинності, а також підтримує публічну безпеку і громадський порядок. У системі суб'єктів, відповідальних за запобігання булінгу, органи Національної поліції виконують роль, що передбачає реагування на подібні випадки, збору матеріалів та визначення ознак адміністративного правопорушення. До того ж, територіальні підрозділи Національної поліції займаються профілактичною діяльністю, спрямованою на недопущення булінгу в освітньому середовищі.

Особливості булінгу (цькування) в закладах освіти досить добре вивчені, проте науковці й надалі працюють над розкриттям окремих аспектів цієї проблеми. Зважаючи на реалії війни в Україні, слід відзначити, що профілактика булінгу у контексті активних бойових дій вимагає глибшого аналізу, незважаючи

на наявність певних досліджень з цієї тематики, їх кількість поки що залишається обмеженою.

Ключові слова: булінг, протидія булінгу, ювенальна поліція, адміністрація школи, моральна травма, фізичні знущання.

Kovalenko Inna Anatoliivna candidate of legal sciences, associate professor, associate professor of the Department of private and public law, Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-7595-777X>

INVOLVEMENT OF JUVENILE POLICE IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS TO COUNTER BULLYING

Abstract. The relevance of the topic is due to the observation of an increase in cases of bullying in educational institutions. This situation is due to a number of factors, the main of which are discrimination among children and their aggressiveness.

Subjects that prevent the phenomenon of bullying are represented at different levels, which makes it difficult to determine their exact number, because each individual case may involve additional prevention subjects in this process. All these subjects are in constant interaction, which can occur both in the vertical and horizontal planes. Researchers identify a significant number of approaches to the classification of subjects of bullying prevention. At the same time, individual aspects of the relationship between them are regulated by regulatory legal acts, while others are based on generally accepted moral principles. The effectiveness of the coordination of their activities depends on many conditions, among which the key one should be a clear regulatory consolidation of their powers.

One of the key actors in the prevention of bullying is the National Police of Ukraine together with its territorial bodies. According to Article 1 of the Law of Ukraine “On the National Police” dated July 2, 2015 No. 580-VIII, the National Police is the central executive body that ensures the protection of human rights and freedoms, combating crime, and maintaining public safety and public order. In the system of actors responsible for the prevention of bullying, the National Police bodies perform a role that involves responding to such cases, collecting materials and identifying signs of an administrative offense. In addition, territorial units of the National Police are engaged in preventive activities aimed at preventing bullying in the educational environment.

Yes, the features of bullying in educational institutions are quite well studied, but scientists continue to work on revealing certain aspects of this problem. Given the realities of the war in Ukraine, it should be noted that the prevention of bullying in the context of active hostilities requires a deeper analysis, despite the existence of certain studies on this topic, their number remains limited.

Keywords: bullying, countering bullying, juvenile police, school administration, moral trauma, physical abuse.

Постановка проблеми. В Україні, як і в усьому світі, все більше зростає увага до проблеми булінгу серед дітей. Законодавством визначено систему суб'єктів реагування на булінг в закладах освіти. Зокрема, Наказ МОН України «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» від 28.12.2019 року № 1646 [1] визначає перелік суб'єктів запобігання булінгу, серед яких є: служба освітнього омбудсмена; служби у справах дітей; центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; органи місцевого самоврядування; керівники та інші працівники закладів освіти; засновник (засновники) закладів освіти або уповноважений ним (ними) орган чи посадова особа; територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

Деякі науковці, зокрема М. Легенький, здійснив правовий аналіз повноважень суб'єктів адміністративних правовідносин у контексті протидії булінгу в дитячому середовищі, розглянувши при цьому більш широко коло таких суб'єктів. Він зауважує, що суб'єктами адміністративно-правових відносин виступають учасники, які мають визначені права й обов'язки [2, с. 12]. До них можуть належати органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, громадські об'єднання тощо. У своїй роботі автор також розглянув окремі державні органи, що мають владні повноваження у сфері запобігання булінгу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема булінгу серед школярів є досить поширеною в сучасних наукових дослідженнях. Психолого-педагогічні аспекти запобігання булінгу в освітньому середовищі досліджували такі науковці, як В. Андрєєнкова, Л. Бондар [3], Ю. Донченко [4], А. Лякішева [5], О. Макарова [27], О. Максименко [7], В. Мельничук [8], О. Флярковська [9], Т. Цюман [10] та ін.

Мета дослідження – проаналізувати особливості профілактики булінгу у закладах загальної середньої освіти в Україні.

Для досягнення поставленої мети необхідно окреслити перелік державних органів, відповідальних за моніторинг заходів протидії булінгу в Україні; та дослідити роль ювенальної поліції в попередженні та реагуванні на випадки булінгу в закладах загальної середньої освіти в Україні.

Виклад основного матеріалу. Науковець А. Корнійченко розглянув коло суб'єктів, які беруть участь у запобіганні булінгу, провівши всебічне дослідження їхніх повноважень [23]. Погоджуючись із думкою автора, пропонуємо умовно поділити таких суб'єктів на дві групи. До першої групи можна віднести

суб'єктів, які мають повноваження формувати та впроваджувати національну антибулінгову політику. До них належать: органи публічної влади, серед яких державні органи та місцеве самоврядування, які відповідно до чинного законодавства, наділені необхідним обсягом прав та обов'язків у сфері запобігання булінгу. До другої групи можемо віднести суб'єктів, які безпосередньо реагують на випадки булінгу (цькування) у навчальних закладах, а саме: службу освітнього омбудсмена, служби у справах дітей, центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, органи місцевого самоврядування, керівників й інших працівників закладів освіти, засновників закладів освіти або уповноваженого ним органу, а також територіальні підрозділи Національної поліції України.

Службі освітнього омбудсмена у протидії булінгу (цькування) надано повноваження: здійснювати аналіз виконання норм законодавства у сфері забезпечення прав учасників освітнього процесу, які зазнали булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили прояви булінгу (цькування); проводити перевірку заяв щодо випадків булінгу (цькування) в закладі освіти, оцінювати повноту та своєчасність заходів реагування на такі ситуації, що були вжиті педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками, керівництвом й засновником закладу освіти; аналізувати ефективність впроваджених заходів, спрямованих на надання соціальних і психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які постраждали від булінгу (цькування), були його свідками або були причетні до вчинення булінгу (цькування)[12].

Місцеві органи управління освітою (засновники закладу освіти), у сфері протидії булінгу виконують такі функції [13]: розгляду скарг, що стосуються відмови в реагуванні на випадки булінгу (цькування), поданих здобувачами освіти, їхніми батьками, законними представниками чи іншими особами, та ухвалюють відповідні рішення за результатами розгляду цих скарг; забезпечують підтримку та впроваджують заходи для надання соціальних і психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які здійснювали акти булінгу (цькування), були його свідками або потерпіли від булінгу (цькування).

Керівник закладу освіти у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу зобов'язаний [14]: протягом доби повідомити відповідний територіальний орган Національної поліції України, а також принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування); розглянути заяву про випадок булінгу (цькування) від учнів, їхніх батьків, законних представників чи інших осіб та ухвалити рішення про проведення розслідування та не пізніше трьох робочих днів після отримання заяви скликати засідання комісії для розгляду випадку булінгу (цькування) та вжити відповідних заходів реагування, тобто у разі повтору ситуації булінгу одним і тим же учнем над іншим (іншими) перевести

його на навчання до іншого закладу освіти; у разі потреби викликати бригаду екстреної медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги; повідомити службу у справах дітей для вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала учасником булінгу (цькування), з метою з'ясування обставин, що призвели до цього випадку, та вжиття заходів для усунення таких причин; забезпечити реалізацію заходів, спрямованих на надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його очевидцями або постраждали внаслідок булінгу (цькування).

Педагогічні працівники та інші особи, залучені до освітнього процесу, зобов'язані інформувати керівництво закладу освіти про випадки булінгу (цькування) щодо здобувачів освіти, педагогів, інших учасників освітнього процесу, свідками якого вони були особисто, або про які їм стало відомо від інших осіб; вживати негайних заходів для запобігання негативному впливу на постраждалих осіб; постійно контролювати поведінку булера під час уроків та перерв, не даючи можливості здійснювати цькування учнів; надавати необхідну домедичну допомогу та, у разі потреби, викликати бригаду швидкої медичної допомоги для екстреної медичної допомоги; за необхідності звертатися до територіальних органів Національної поліції України.

Громадський нагляд (контроль) у сфері освіти передбачає такі повноваження [13]:

- здійснення моніторингу та публікацію результатів, що включають інформацію про випадки булінгу (цькування) у закладах освіти, а також про заходи, які були вжиті керівництвом закладу освіти або його засновником.

Міністерство соціальної політики України відповідає за формування політики у сфері надання соціальних послуг та організації соціальної роботи.

Державна служба України у справах дітей забезпечує координацію заходів та інформаційну підтримку служб у справах дітей з метою гарантування безпеки дітей, стосовно яких отримано відомості про жорстоке поводження або загрозу їхньому життю чи здоров'ю.

Національна соціальна сервісна служба України виконує функції державного нагляду (контролю) за якістю надання соціальних послуг.

Служба у справах дітей здійснює комплекс заходів для забезпечення безпеки дітей, щодо яких надійшла інформація про жорстоке поводження, загрозу їхньому життю чи здоров'ю, шляхом [15]:

- проведення негайної оцінки рівня безпеки дитини за участі уповноваженого підрозділу територіального органу Національної поліції у рамках його компетенції, фахівця із соціальної роботи або інших надавачів соціальних послуг, а також, у разі необхідності, представника закладу охорони здоров'я і інших спеціалістів;

- вжиття необхідних заходів щодо організації надання дитині належної медичної допомоги та забезпечення її тимчасового влаштування в разі потреби;
- розгляду питань, пов'язаних із соціальним захистом малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), встановлення причин виникнення такої ситуації, а також розробка та впровадження заходів, спрямованих на усунення таких причин.

Центр надання соціальних послуг або Центр соціальних служб [15]:
проводить оцінку потреб учасників ситуації булінгу, визначає необхідні соціальні послуги та підходи соціальної роботи, забезпечує психологічну підтримку і надання відповідних соціальних послуг; надає соціальні послуги згідно державних стандартів соціальних послуг, враховуючи виявлені потреби сторін булінгу.

Підрозділи ювенальної превенції Національної поліції України мають такі повноваження [6]:

- розглядають усні та письмові звернення про випадки булінгу;
- перевіряють достовірність отриманих даних, оцінюють рівень небезпеки для потерпілого та інших учасників;
- вживають необхідних заходів для запобігання і зупинення будь-яких протиправних дій;
- встановлюють осіб, які можуть бути причетними до булінгу, та збирають відповідні докази. У разі потреби складають матеріали про адміністративне правопорушення;
- співпрацюють з іншими підрозділами Національної поліції, органами державної влади та місцевого самоврядування з питань захисту прав і законних інтересів дітей.

Національна поліція України та її територіальні підрозділи займають важливе місце серед суб'єктів, які здійснюють заходи із запобігання булінгу. Підрозділ є центральним органом виконавчої влади, метою діяльності якого є служіння інтересам суспільства через забезпечення охорони прав і свобод громадян, протидію злочинності, а також гарантування громадської безпеки та порядку [16]. Органи Національної поліції у системі суб'єктів запобігання булінгу виконують роль реагування на випадки булінгу (цькування), в тому числі збираючи матеріали та встановлюючи факт адміністративного правопорушення.

Крім того, територіальні підрозділи поліції проводять профілактичну діяльність з метою зниження ризиків виникнення випадків булінгу у сфері освіти.

Основні завдання поліції закріплені у законодавстві, вони включають [16]: підтримку публічної безпеки та порядку; захист прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави; боротьбу зі злочинністю; надання у межах, визначеного чинним законодавством, допомоги особам, які через особисті,

соціальні, економічні обставини або надзвичайні ситуації потребують такої підтримки.

До повноважень поліції, функцій, виконання яких може прямо або опосередковано сприяти попередженню та подоланню булінгу, можна віднести такі [6]:

1) проведення профілактичної та превентивної діяльності, спрямованої на попередження вчинення правопорушень;

2) виявлення причин і умов, що сприяють правопорушенням (кримінальним і адміністративним), а також реалізація відповідних заходів у межах своїх повноважень для їх усунення;

3) здійснення заходів, спрямованих на виявлення кримінальних та адміністративних правопорушень, а також припинення їх виявлення;

4) забезпечення своєчасного реагування на заяви та повідомлення, що стосуються кримінальних та адміністративних правопорушень або пов'язаних подій;

5) у випадках, передбачених чинним законодавством, реалізація проваджень у справах про адміністративні правопорушення, прийняття рішень щодо накладення адміністративних стягнень і контроль за їх виконанням;

6) у межах визначеної законодавством компетенції здійснення нагляду за дотриманням норм законів та інших регуляторних актів стосовно опіки та піклування над дітьми-сиротами й дітьми, позбавленими батьківського піклування, впровадження заходів для запобігання явищам дитячої безпритульності та правопорушенням серед неповнолітніх, а також соціальний патронат щодо дітей, які завершили відбування покарання у вигляді позбавлення волі.

Зміст Інструкції щодо організації діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 19 грудня 2017 року № 1044, щодо порядку взяття дітей на профілактичний облік, у пп.7 п.10 зазначає, що на профілактичний облік ставлять дитину, яка вчинила булінг (цькування) відносно учасника освітнього процесу. Зняття дитини з профілактичного обліку, у свою чергу, здійснюється за умови відсутності повторних випадків булінгу. У контексті розгляду повноважень підрозділів Національної поліції як суб'єктів запобігання булінгу, варто підкреслити, що їх діяльність є комплексною. Вони здійснюють як загальні, так і індивідуальні заходи профілактики булінгу, а також протидіють цьому явищу шляхом притягнення до відповідальності булера чи його законних представників.

На думку науковців, профілактична діяльність в освітньому середовищі займає важливе місце у роботі представників Національної поліції України. У сучасних умовах її реалізацію проводять окремо як співробітники підрозділів ювенальної превенції (основні виконавці роботи з дітьми відповідно до

затверджених нормативно-правових актів), так і працівники підрозділів Департаменту патрульної поліції України (проект «Шкільний офіцер поліції»), а також співробітники поліції охорони (проект «Офіцери служби освітньої безпеки») [17, с. 8].

Як зазначає К. Бугайчук, робота поліцейського у навчальних закладах в Україні була започаткована після створення підрозділу ювенальної превенції у новоутвореному правоохоронному органі – Національній поліції України [19, с. 79].

Формування Управління ювенальної превенції у 2017 році стало можливим завдяки реалізації положень «Пекінських правил» («Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, які стосуються правосуддя щодо неповнолітніх, ухвалених Генеральною Асамблеєю ООН 29.11.1985 р). У цих правилах вказано, що у правоохоронній системі мають працювати спеціалізовані дитячі поліцейські, які добре обізнані з відповідним законодавством, пройшли необхідну професійну підготовку і здатні ефективно взаємодіяти з дітьми – як із тими, що скоїли правопорушення чи булінг, так і з тими, що стали жертвами чи свідками злочинів [18, с. 82].

На думку О. Джафарової, Національна поліція України, як сучасний соціальний інститут, ініціювала масштабний проект під назвою «Шкільний офіцер поліції». Основною метою цього проекту є не лише розв'язання проблем, пов'язаних із ювенальною превенцією в Україні, але й забезпечення ефективного сприяння соціалізації дітей та учнівської молоді [17, с. 10].

Таким чином, шкільний офіцер поліції представляє собою модель співпраці загальноосвітніх закладів та Управлінь патрульної поліції Департаменту патрульної поліції в містах України, де функціонує патрульна поліція. Модель «Шкільний офіцер поліції» є ефективним прикладом взаємодії між поліцією і громадою, розробленим для вирішення проблем, пов'язаних із злочинністю серед дітей і підлітків. Вона об'єднує зусилля двох важливих структур, які мають особливі повноваження: поліції, відповідальної за профілактику правопорушень, та шкіл, які забезпечують навчання дітей у середовищі, де вони проводять значну частину свого часу.

В Угоді про співпрацю [18, с. 83] чітко визначено права та обов'язки шкільного офіцера поліції, серед яких: партнерська взаємодія з учнями, педагогами, батьками, адміністрацією школи та громадськістю для створення і підтримки безпечного, здорового шкільного колективу; проведення освітніх і профілактичних занять із учнями за програмою «Школа і поліція»; індивідуальні зустрічі з учнями, їхніми батьками або опікунами; участь у засіданнях рад із профілактики правопорушень, за потреби – у батьківських зборах і педрадах у навчальних закладах; організація інформаційно-роз'яснювальної роботи серед батьків і педагогів щодо запобігання негативним явищам у шкільному

середовищі; ефективне та своєчасне реагування на запити адміністрації шкіл стосовно надзвичайних ситуацій.

В Національній поліції України прийняли рішення про співпрацю з загальноосвітніми закладами через шкільних офіцерів поліції, які проходять спеціальне навчання і призначені шкільними офіцерами поліції. Відбір офіцерів для роботи в школах здійснюється на добровільній основі, з перевагою для кандидатів із педагогічною або юридичною освітою. За шкільним офіцером поліції закріплюється від двох до п'яти загальноосвітніх закладів району, де він здійснює патрульну службу, враховуючи специфіку району та можливість регулярно відвідувати школи, навіть поза навчальними заняттями чи виховними заходами. Співпраця зі шкільними офіцерами поліції знаходить своє відображення у планах роботи освітніх установ на поточний навчальний рік. У кожному освітньому закладі освіти призначають відповідального за реалізацію цього проекту, найчастіше це заступник директора освітнього закладу з питань виховної роботи чи соціальний педагог.

Висновки. Булінг є тривалим процесом свідомого прояву жорстокої агресивної поведінки, яка спрямована на завдання шкоди, спричинення страху, тривоги або створення ворожого середовища для окремої людини. Визначальною характеристикою булінгу виступає систематичне й тривале соціальне «відторгнення» дитини. Булінг найчастіше трапляється в тих місцях, де є недостатній або відсутній контроль з боку дорослих. До таких місць належать шкільний двір, сходи, коридори, вбиральні, роздягальні та спортивні майданчики.

Іноді дитина стикається зі знущаннями навіть за межами школи – кривдники можуть перестріти її на шляху додому. Ба більше, булінг (цькування) нерідко продовжується вдома, коли жертві булінгу надсилають образливі повідомлення на телефон чи через соцмережі.

18 грудня 2018 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» № 2657-VIII, яким було внесено зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення новою статтею 173-4, що передбачає відповідальність за булінг, а також до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року № 2145-VIII. До частини першої статті 1 Закону України «Про освіту» внесли доповнення п. 3-1, у якому визначається, що булінг (цькування) – це дії або бездіяльність учасників освітнього процесу, які включають психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, в тому числі із використанням електронних засобів комунікації, спрямовані проти малолітньої чи неповнолітньої особи або здійснюються нею щодо інших учасників освітнього процесу, завдаючи шкоди психічному чи фізичному здоров'ю потерпілого.

Характерною ознакою булінгу є тривале відчуження дитини її соціальним оточенням.

Суб'єкти, відповідальні за реагування на випадки булінгу в освітніх закладах, діють у межах повноважень, визначених чинним законодавством. Вони впроваджують заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу, відповідно до Плану дій, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

У шкільному середовищі ключова роль у боротьбі з булінгом відводиться вчителям.

Проте ефективно вирішити цю проблему вони можуть лише за підтримки керівництва школи, батьків, представників місцевих органів влади та громадських організацій.

У разі, якщо педагог чи інший працівник школи стає свідком булінгу, він зобов'язаний повідомити про це керівника навчального закладу незалежно від того, чи зверталася до нього сама постраждала дитина. Після отримання звернення від дитини відповідальна особа або орган передає керівникові закладу освіти письмове повідомлення про випадок булінгу. Директор зобов'язаний розглянути отримане звернення, детально з'ясувати обставини булінгу, скликати засідання комісії для вирішення ситуації та визначити подальші дії вирішення проблеми булінгу.

Наказом МОН України від 28.12.2019 р. № 1646 визначено суб'єктів запобігання булінгу серед них є: служба освітнього омбудсмена, служби у справах дітей, центри соціальних служб, органи місцевого самоврядування, працівники та керівники закладів освіти, засновники закладів або їх уповноважені органи, територіальні підрозділи Нацполіції України.

У системі суб'єктів, відповідальних за запобігання булінгу, органи Національної поліції відіграють важливу роль, реагуючи на випадки булінгу та маючи повноваження збирати матеріали й встановлювати факт адміністративного правопорушення.

Крім того, територіальні підрозділи поліції активно проводять профілактичну роботу, спрямовану на запобігання подібним випадкам в освітньому середовищі.

Як сучасний соціальний інститут, Національна поліція України запровадила масштабний проект «Шкільний офіцер поліції». Цей проект не лише спрямований на вирішення питань ювенальної превенції в нашій країні, але й сприяє успішній соціалізації дітей і учнівської молоді. У Національній поліції України впровадили співпрацю з загальноосвітніми навчальними закладами, де працюватимуть поліцейські, які пройшли спеціальну підготовку і були призначені на посади шкільних офіцерів поліції.

Література:

1. Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 р. № 1646. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111_20#Text 108/ 57
2. Легенький М.І. До проблеми удосконалення системи правового забезпечення протидії булінгу. *Науковий вісник ХДУ Серія Юридичні науки*. Вип. № 2. 2025. С. 11-18. URL: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-2-2>
3. Впровадження моделі «Школа вільна від насильства» в закладах освіти/Андрєєнкова В. Л., Бондар В. І., Войцих Т. В. та ін. К. 2023. 160 с.
4. Карпенко О. Специфіка існування булінгу в закладах загальної середньої освіти в умовах війни / Олена Карпенко, Юлія Донченко // *Наукові записки БДПУ. Сер.: Педагогічні науки*. 2023. Вип. 1.- С.56-62.
5. Лякішева А., Бартків О. Програма соціальної профілактики булінгу в середовищі старших підлітків. *Ввічливість. Humanitas*. Вип. № 4. 2024. С. 47–55. URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.4.7>
6. Макарова, О. П. Булінг як соціально-психологічна проблема в освітньому середовищі / Олена Павлівна Макарова // *Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Харків, 25.03. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Харків : ХНУВС, 2022. С. 140-143. ГУБКО
7. Максименко О. В. Правовий аналіз повноважень суб'єктів адміністративних правовідносин щодо протидії булінгу в дитячому середовищі. *Актуальні питання у сучасній науці: журнал*. 2024. № 10 (28). С. 392-404. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10\(28\)-392-403](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10(28)-392-403). 58
8. Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід. Методичний посібник. / Андрєєнкова В.Л., Мельничук В.О., Калашник О.А. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 132 с.
9. Калашник О.А. Попередження насильства в закладах освіти: методичний посібник для педагогічних працівників. Видання друге, доповнене та оновлене. Київ: Благодійний фонд «Здоров'я жінки і планування сім'ї», 2020. 104 с.
10. Цюман Т. П., Бойчук Н. І. Кодекс безпечного освітнього середовища: метод. посіб. / за заг. ред. Цюман Т. П. Київ. 2018. 56 с. 17
11. Корнійченко А. О. Адміністративно-правовий механізм запобігання булінгу в Україні: дис. ... доктора філософії. Спец. 081 «Право». Кропивницький: Центральноукраїнський держ. пед. ун-т імені Володимира Винниченка. URL: https://cusu.edu.ua/images/autoreferats/2021/Kornijchenko/dis_KornijchenkoA.pdf. 60
12. Деякі питання освітнього омбудсмена: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення, Порядок, Умови від 06.06.2018 № 491. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2018-%D0%BF#Text>
13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text> 80
14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню): Закон України від 18.12.2018 р. № 2657-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#Text> 9
15. Деякі питання діяльності центрів соціальних служб: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення, Перелік від 01.06.2020 № 479. Офіційний вісник України. 2020. № 50. Ст. 10 83

16. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 40-41. Ст. 379 90
17. Організаційно-правові засади, форми та методи діяльності служби освітньої безпеки Національної поліції України : метод. рекомендації / кол. авт. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ., 2025. 92 с.
18. Бугайчук К.Л. Правовий статус СОБ Національної поліції України. *Право і безпека*. 2025. № 1 (96). С. 78-89. URL: <https://doi.org/10.32631/pb.2025.1.07>

References:

1. Nakaz ministerstva osvitu i nayku Ukrainu Pro deyaki pytannia reayvannia na vupadku byllyngy ta zastosyvannia zahodiv vuhovного vplyvy y zaklad [Some issues of responding to cases of bullying (harassment) and applying educational measures in educational institutions: Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine] Regulation dated 28.12.2019 No. 1646. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111_20#Text_108/57
2. Lehenkyi, M.I. (2022). Do problemu ydoskonalennia sustemu pravovogo zabezpehennia protudii bullyngy. [On the problem of improving the system of legal support for combating bullying.] Scientific Bulletin of KhSU Series Legal Sciences. Issue No. 2. Retrieved from <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-2-23>.
3. Andreenkova V. L., Bondar V. I. & Voytsykh T.V. K. (2023). Vprovadzennia modeli Shkola vilna vid nasulstva v zakladah osvitu [Implementation of the “Violence-Free School” model in educational institutions] Kyiv: Znannia [in Ukrainian].
4. Karpenko O. (2023). Spetsufika isnyvannia bullyngy v zakladah zagalnoyi serednoi osvitu v umovah viynu. [Specifics of the existence of bullying in institutions of general secondary education in wartime] Ser.: Pedagogical sciences. Issue 1. P.56-62.
5. Lyakisheva A., & Bartkiv, O. (2024). Programa sotsialnoi profilaktyky bullyngy v seredovyshi starshukh pidlitkiv. [Program for social prevention of bullying among older adolescents.] Politeness. Humanitas. Issue № 4. 2024. P. 47–55 [in Ukrainian].
6. Makarova, O.P. (2022). Bullyng yak sotsialno-psukhologichna problema v osvitnomu seredovushchi. [Bullying as a socio-psychological problem in the educational environment.] Proceedings from Scientific and Practical Conference "Science and Security". (pp. 140-143). Kharkiv: [in Ukrainian].
7. Maksymenko, O.V. (2024). Pravovuy analiz povnovazhen subyektiv administrativnykh pravovidnosun shchodo protudii bullyngy v dutyachomu seredovushchi. [Legal analysis of the powers of subjects of administrative legal relations regarding combating bullying in a children's environment.] Current issues in modern science: journal, 10 (28), 392-404 [in Ukrainian].
8. Andreyenkova, V.L., Melnychuk, V.O., & Kalashnyk, O.A. (2019). Protudia bullyngy v zakladi osvitu: sistemnyi pidhid. [Combating bullying in an educational institution: a systematic approach.] Methodological manual. LLC "Agency "Ukraine", p.132 Kyiv: [in Ukrainian].
9. Kalashnik O.A. (2020). Poperedzghennya nasulstva v zakladah osvitu: metoduchnuy posibnuk dlya pedagogichnykh pratsivnykiv. [Prevention of violence in educational institutions: a methodological manual for teachers]. Charitable Foundation "Women's Health and Family Planning", p.104 Kyiv: [in Ukrainian].
10. Tsyuman, T.P. & Boychuk, N. I. (2018). Kodeks bezpechnoho osvitnogo seredovushcha. [Code of a safe educational environment]. *Methodological manual*, p. 56 Kyiv: [in Ukrainian].

11. Korniychenko, A.O. (2021) Administrativno-pravovuy mekhanizm zapobigannya bulingy [Administrative and legal mechanism for preventing bullying in Ukraine] Dissertation Doctor of Philosophy. Kropyvnytskyi [in Ukrainian].
12. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro deyaki pytannia osvitnogo obudsmena» [Some issues of the Educational Ombudsman: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine] Regulation dated 06.06.2018 No. 491. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2018-%D0%BF#Text>
13. Zakon Ukrainy «Pro mistseve samovriadyvannia» 21 travn. 1997 roky 280/97-BP. [On Local Self-Government in Ukraine: Law of Ukraine No. 280/97-VR] (1997, may 21) (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text> 80
14. Zakon Ukrainy «Pro vnesennya zmin do deiakukh zakonodavchuh aktiv Ukrainu shchodo protudii bulingu pryiniaty» 18 grud. 2018 roku No. 2657-VIII. [Law of Ukraine amendments to certain legislative acts of Ukraine on counteracting bullying activity from Desember 18, 2018 No. 2657-VIII] Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#Text> 9 [in Ukrainian].
15. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro deyaki putanna diyalnosti tsestriv sizialnukh slyzhhb» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On some issues of the activities of social service centers]; Regulation dated 01.06.2020 № 479. Official Gazette of Ukraine. 50, 2020. Art. 10. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479-2020-%D0%BF#Text>
16. Zakon Ukrainy «Pro Nazionalnu piliciy» pryiniaty 2 Lup. 2015 roku № 580-VIII. [Law of Ukraine On the National Police]. No. 580-VIII (2017, July 2). (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].
17. Organizatsiino-pravovi zasadu, formu ta metodu diialnosti sluzhby osvitnoi bezpeky Nachionalnoi polichii Ukrainy. [Organizational and legal principles, forms and methods of activity of the educational security service of the National Police of Ukraine] Methodological recommendations / co-authors. Dnipro: Dnipro State University of Internal Affairs, 2025. 92 p.
18. Bugaychuk, K.L. (2025). Pravovuy ststys SOB Nachionalnoi polichii Ukrainy. [Legal status of the Special Investigation Service of the National Police of Ukraine.] *Law and Security. Issue № 1 (96)*. Art. 78-89. Retrieved from <https://doi.org/10.32631/pb.2025.1.07>

Дата першого надходження статті до видання: 18.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 06.03.2026